

Aan de gemeenteraad

RAADSVOORSTEL

GR GGD ZL begroting 2026 en (concept) jaaroverzicht 2024

KORTE SAMENVATTING

Bijgaand ontvangt uw gemeenteraad de stukken t.b.v. de GGD begroting 2026 en het (concept) jaaroverzicht 2024. Deze stukken worden op 2 juli a.s. voorgelegd aan het Algemeen Bestuur GGD ZL (hierna: AB GGD ZL). Alvorens deze stukken ter besluitvorming worden voorgelegd aan het AB GGD ZL, heeft uw gemeenteraad de mogelijkheid om vóór 9 juni a.s. een zienswijze kenbaar te maken aan het Dagelijks Bestuur GGD ZL (hierna: DB GGD ZL).

De stukken bestaan uit: de aanbiedingsbrief, de GGD begroting 2026 incl. bijbehorende tabellen en het (concept) Jaaroverzicht 2024. De begroting is opgebouwd op basis van de drie programma's van GGD Zuid-Limburg (hierna: GGD ZL), te weten: programma GGD, programma Jeugdgezondheidszorg (hierna: JGZ) en programma Veilig Thuis (hierna: VT). Binnen onze gemeentelijke begroting vallen de programma's GGD en VT onder de basisgezondheidszorg en het programma JGZ onder de jeugdgezondheidszorg.

De bezuinigingen op Rijksmiddelen en projectmiddelen raken 20% van de totale GGD begroting. De GGD weet in de begroting 2026 aan te tonen dat zij aanzienlijke inspanningen leveren (en hebben geleverd) om de impact van hun begroting op het gemeentelijke budget te minimaliseren. De begroting 2026 inclusief voorlopige indexering leidt tot een minimale bijraming (€718,-) op de basisgezondheidszorg en minimale aframing (€894,-) op de jeugdgezondheidszorg.

TOELICHTING

AANLEIDING

Voor u ligt de begroting van de GGD ZL voor het jaar 2026. Deze begroting is tot stand gekomen na een langdurig en zorgvuldig proces met het DB en AB GGD ZL. Het was geen eenvoudige opgave om een begroting te formuleren met de landelijke bezuinigingen, financiële onzekerheden waarmee gemeenten te maken hebben én de snel veranderende wereld om ons heen.

[gemeente Eijsden-Margraten](#)

De GGD ZL is een gemeenschappelijke regeling, die is ingesteld door de 16 gemeenten in Zuid-Limburg. De gemeenten hebben de taak om de lokale publieke belangen op het gebied van publieke gezondheid te behartigen. Een groot deel van deze taken hebben de Zuid-Limburgse gemeenten belegd bij GGD ZL. Gemeente bepalen het gezondheidsbeleid en voeren hierop regie. De GGD adviseert gemeenten, levert data en kennis, verbindt partijen en is aanjager van processen die moeten leiden tot een betere gezondheid van de Zuid-Limburgers. Ook zorgt de GGD voor de uitvoering van de wettelijke taken uit de Wet publieke gezondheid, de Wet maatschappelijke ondersteuning, de Wet op de lijkbezorging en aanvullende taken die door gemeenten aan de GGD zijn opgedragen.

De GGD ZL kent 3 programma's: programma GGD (1), programma JGZ (2) en programma VT (3). Het dienstverleningspakket geeft gedetailleerd weer wat de taken van de GGD zijn:

Bij de GGD ZL is sprake 3 grote financieringsstromen: directe Rijksmiddelen, gemeentelijke middelen en projectmiddelen. Het kabinet Schoof I kondigde in 2024 forse bezuinigingen aan op zowel Rijksmiddelen als de projectmiddelen die de GGD ZL ontvangt. Deze bezuinigingen raken maar liefst 20% van de totale GGD begroting. Ook de gemeenten zien een ravijnjaar op zich afkomen en hebben te maken met grote financiële vraagstukken.

Bijgaande begroting is opgesteld conform de kadernota 2026 en het meerjarenbeleidsplan 2024-2027. Om de gemeenteraad in de gelegenheid te stellen een onderbouwde zienswijze op de begroting 2026 te geven, ontvangt u tevens het de (concept) jaarrekening 2024.

Het DB GGD ZL zal de begroting 2026 samen met de ontvangen zienswijzen op 2 juli 2025 aanbieden aan het AB GGD ZL.

MOTIVERING

1. (Concept) jaarrekening 2024

De (concept) jaarrekening 2024 geeft inzicht in de productiecijfers, prestaties en ontwikkelingen die gerealiseerd zijn in 2024. Bij het verzenden van de jaarrekening ontbreekt de accountantsverklaring, maar de accountant is akkoord met het verzenden van het concept. De jaarstukken worden formeel vastgesteld in het AB van 16 april 2025. Conform hetgeen is bepaald in de Wet gemeenschappelijke regelingen is een zienswijze op de jaarstukken niet aan de orde. Als extra dienst worden deze stukken meegestuurd om de gemeenteraad in de gelegenheid te stellen een onderbouwde zienswijze te geven op de begroting 2026.

De (concept) jaarrekening 2024 kent een positief resultaat op de drie programma's binnen de GGD. Er is sprake van een positief resultaat van €1.479.126. Voor de programma's GGD en JGZ geldt dat deze resultaten terugvloeien naar de deelnemende gemeenten. Voor het programma VT wordt dit gedeeltelijk opgenomen in de bestemmingsreserve van VT om de wachtlijsten te verwerken en in de bestemmingsreserve van de forensische geneeskunde voor het opvangen van de actuele problematieken en ontwikkelingen (personeelstekorten etc.). Een klein gedeelte vloeit terug naar de deelnemende gemeenten.

Voor gemeente Eijsden-Margraten betekent dit een te ontvangen bedrag van €20.619,- over het jaarresultaat van 2024. Voorgesteld wordt om het te ontvangen bedrag in 2025 beschikbaar te houden voor de eventuele kleine technische begrotingswijzigingen en index-bijstellingen die via de septembercirculaire van de rijksoverheid worden gecommuniceerd. De tweede bestuursrapportage zal gebruikt worden om het budget indien nodig aan te passen.

2. Begroting 2026

Het kabinet is momenteel bezig met het opstellen van de voorjaarsnota waarin de aangekondigde bezuinigingen verder geconcretiseerd worden en voorstellen worden uitgewerkt. Tijdens het opstellen van dit stuk (maart 2025) is deze voorjaarsnota er nog niet en is in de begroting 2026 van de GGD ZL alles verwerkt wat we tot nu toe weten. Mogelijke veranderingen in de voorjaarsnota worden te zijner tijd verwerkt via een begrotingswijziging.

Binnen onze gemeentelijke begroting vallen de programma's GGD en VT onder de Basisgezondheidszorg en het programma JGZ onder de Jeugdgezondheidszorg. Omwille hiervan wordt de begroting 2026 nader toegelicht op Basisgezondheidszorg en Jeugdgezondheidszorg. Onderstaand worden de *belangrijkste ontwikkelingen* van de verschillende onderdelen toegelicht.

2a. Basisgezondheidszorg - Programma GGD en VT

- Infectieziektebestrijding:

De Rijksbezuinigingen en bezuinigingen op projectmiddelen raken de GGD in het hart. Op het gebied van infectieziektebestrijding en pandemische paraatheid is een grote bezuiniging ingeboekt. De GGD heeft op middelen gerekend die beschikbaar werden gesteld, conform de brief van het Rijk in juli 2023, voor het versterken van infectieziekten en pandemische paraatheid. Deze middelen zijn inmiddels geschrapt terwijl de GGD wel wegens in is geslagen die dit budget vragen. Dit is niet de enige ontwikkeling binnen de infectieziekte bestrijding. Gezien de zorgwekkende daling op het gebied van vaccineren in onze regio wil de GGD de vaccinatiegraad verhogen. Dit vraagt een stevigere voortzetting van de bestaande programma's. Daarnaast wordt er steviger ingezet op de turbucolosebestrijding én wordt onderzocht om de reizigersvaccinaties en advisering onder te brengen bij de GR GGD ZL (zie ook 3. Zienswijze reizigersvaccinatie).

- Seksuele gezondheid:

Dit programma wordt in 2026 flink gekort op Rijksmiddelen.

- Publieke Gezondheid:

Monitoring, onderzoek en beleidsadvisering krijgt de komende jaren een grotere rol. Ook zien we een wettelijke verplichting op ons af komen ten aanzien van de aanpak suïcidepreventie waar de GGD een rol in gaat vervullen.

- Hygiëne en Inspectie, Openbare Geestelijke Gezondheidszorg en Medische Milieukunde:

Deze onderdelen geven geen fundamentele stijgingen weer in de begroting.

- Forensische Geneeskunde:

De forensische geneeskunde is op Limburgse schaal georganiseerd. Dit is bij de GGD belegd en bestaat uit de lijkschouw, de FME en de MAZ. Er is een landelijk tekort aan forensisch artsen. Gezien het landelijk tekort aan forensisch artsen én het ziekteverzuim kan het rooster op dit moment niet gevuld worden. Daarnaast is het onderdeel MAZ (na een landelijke aanbesteding van de politie) niet meer gegund aan de GGD. Geen enkele GGD heeft deze aanbesteding in het land gewonnen.

Hiermee valt een grote financiële pijler weg bij de GGD. De toekomstscenario's worden momenteel nader onderzocht. De financiële impact van de ontwikkelingen hier rondom zijn niet voorzien in de begroting 2026.

- Veilig Thuis:

Bij Veilig Thuis hebben we in 2024 te maken gehad met wachtlijsten door de forse onderbezetting. De GGD gaat deze wachtlijsten wegwerken met de inzet van een deel van het positieve resultaat (programma VT) van 2024. Naar verwachting zijn deze middelen toereikend, omwille hiervan is ook op dit thema geen financiële impact in de begroting 2026 voorzien.

2b. Jeugdgezondheidszorg - Programma JGZ

GGD Basis

GGD Basis	Inwoners per 1-1-2024	Oorspronkelijke bijdrage 2025	Bijstelling index 2024	Voorlopige Index 2026	Effect Parameter	Algemene dekkingsmiddelen	GGD Basis Bijdrage 2026
Eijsden- Margraten	26.034	432.974	12.583	9.100	-1.615	63.088	516.130
Totaal GGD	600.290	9.947.291	289.077	209.846	-	1.454.673	11.900.887

GGD Veilig Thuis

GGD Veilig Thuis	Parameterscluster 1-1-2024	Oorspronkelijke bijdrage 2025	Bijstelling index 2024	Voorlopige Index 2026	Effect Parameters	Centrumbijdrage 2026	GGD Veilig Thuis Bijdrage 2026
Eijsden- Margraten	3,51%	261.190	9.691	5.590	1.858	-	278.329
Totaal GGD	100%	7.528.484	249.926	159.458	-	1.304.000	9.241.868

- Jeugdgezondheidszorg (JGZ):

De JGZ gaat meer toewerken naar groepsgerichte dienstverlening en sluiten aan bij nieuwe vormen van samenwerking op brede thema's. Om ervaringen op te doen en het effect te evalueren wordt er gewerkt met een pilot. Dit vraagt nu investeringen die in de toekomst tot bezuinigingen zullen leiden, afhankelijk van de eerste resultaten van deze pilot.

- Rijksvaccinatieprogramma (RVP):

Er is een extra vaccinatie aan het RVP toegevoegd, namelijk het rotavirus.

GGD JGZ

GGD JGZ	Aantal Jeugdigen per 1-1-24	Oorspronkelijke bijdrage 2025	Bijstelling index 2024	Voorlopige Index 2026	Effect Parameters jeugdigen	GGD JGZ Bijdrage 2026
Eijsden- Margraten	4.561	1.089.392	33.043	22.916	-4.576	1.140.775
Totaal GGD	88.561	21.008.542	696.940	444.962		22.150.444

RVP

RVP	Aantal Jeugdigen per 1-1-24	Voorschot RVP 2026
Eijsden- Margraten	4.561	63.810
Totaal GGD	88.561	1.239.000

3. Zienwijze reizigersvaccinatie

Het voornemen is om vanaf 1 januari 2026 de reizigersvaccinatie bij de GGDZL onder te brengen. Deze reizigersvaccins worden bekostigd door tarieven van derden. Hoewel het de rekening van de gemeenten dus niet raakt impliceert het wel een uitbreiding van taken binnen de Gemeenschappelijke Regeling GGD ZL. De GGD meent er goed aan te doen om de gemeenteraden toch de gelegenheid te bieden hiervoor een zienwijze kenbaar te maken.

4. Advies zienswijze

De forse bezuinigingen raken de GGD in het hart. Het raakt maar liefst 20% van de totale GGD begroting. De GGD is in staat aan te tonen dat zij aanzienlijke inspanningen leveren (en hebben geleverd) om de impact van hun begroting op het gemeentelijke budget te minimaliseren. Zo heeft de GGD binnen het programma JGZ reeds een structurele bezuiniging van 500k gerealiseerd die stamt uit 2022 (als resultaat van de samenvoeging JGZ in Zuid-Limburg). Het is dan ook te begrijpen dat zij reeds concessies hebben gedaan, en dat een verdere reductie van de gemeentelijke bijdrage ondenkbaar is. Daarom adviseert uw college een positieve zienswijze te geven op de GGD begroting 2026.

Tevens kan het college zich vinden in de zorgvuldige keuze voor de resultaatbestemming van de jaarrekening 2024. Zowel de bestemmingsreserve voor het wegwerken van de wachtlijsten VT als de bestemmingsreserve voor de forensische geneeskunde zijn ook voor ons van wezenlijk belang. Wij zijn er bij gebaat wanneer VT de wachtlijsten weet weg te werken én we de onzekerheden omtrent de forensische geneeskunde kunnen opvangen.

RELATIE MET BESTAAND BELEID EN STRATEGISCHE VISIE / INTEGRALITEIT

Bijgaand voorstel kent een wettelijke grondslag in de Wet gemeenschappelijke regelingen, de Wet publieke gezondheid, de Wet op de lijkbezorging en de Wet maatschappelijke ondersteuning. In de Meerjarenprogrammabegroting 2025-2028 sluit dit voorstel aan bij Programma 1 “Kwaliteit van Leven, Trendbreuk Eijsden-Margraten” én in Paragraaf 6 “Verbonden partijen” is de Gemeenschappelijke Regeling (GR) Gemeentelijke Gezondheidsdienst (GGD) Zuid-Limburg (ZL) opgenomen. Per 1 januari 2006 maakt onze gemeente deel uit van deze GR.

PROCES VAN BURGERPARTICIPATIE

Niet van toepassing op dit voorstel.

FINANCIËLE ASPECTEN

De GGD Zuid-Limburg kent 3 grote financieringsstromen: gemeentelijke middelen, directe Rijksmiddelen en projectmiddelen. Het kabinet Schoof I kondigde in 2024 forse bezuinigingen aan op Rijksmiddelen en projectmiddelen die de GGDZL ontvangt. Deze bezuinigingen raken 20% van de totale GGD begroting.

Bezuiniging directe Rijksmiddelen

Op het gebied van infectieziektebestrijding en pandemische paraatheid is een grote bezuiniging ingeboekt, waarbij eigenlijk alle investeringen die gedaan/aangekondigd zijn om beter voorbereid te zijn op dreigingen worden geschrapt. Hierdoor worden de gedane inspanningen teniet gedaan en moet ook de GGDZL een forse bezuiniging realiseren. Ook is er een generieke budgetkorting op diverse SPUK's afgekondigd van 10 % en staan overige middelen onder druk.

Bezuiniging projectfinanciering

Door de afname van projectfinanciering, door bezuinigingen bij onder meer RIVM en ZonMW, staat niet alleen innovatie en onderzoek, maar ook landelijke middelen (zoals Trendbreukaanpak, Gezonde Basisschool van de Toekomst en Gezonde Jeugd, Gezonde Toekomst (JOGG)) onder druk. Ook is er een forse bezuiniging ingeboekt op het hoger onderwijs en de academisering.

Bezuiniging gemeentelijke middelen

Ook wij als gemeente zien een ravijnjaar op ons afkomen en hebben te maken met grote financiële vraagstukken, vandaar ook onze bezuinigingsopdracht die aan de GGDZL is verstrekt. Mogelijke bezuinigingen zijn door de GGDZL uitgewerkt en dit toont aan dat het niet verantwoord is om verder te bezuinigen op de GGD taken, Veilig Thuis en Jeugdgezondheidszorg. De uitgangspunten voor de begroting 2026 zijn besproken in de Financiële Commissie van 22 januari 2025. De Financiële Commissie heeft hierop een positief advies gegeven.

Ondanks de forse bezuinigingen die de GGD zijn opgelegd door het korten op 2 financieringsstromen zijn de gevolgen hiervan voor de gemeenten niet voelbaar. De begroting GGD over 2026 is in lijn met hetgeen wij als gemeente geprognosticeerd hebben.

Basisgezondheidszorg		Grbk 67140000
Begroot MJB 2026		829.241
<i>Begroting 2026 GGD Basis</i>		516.130
<i>Begroting 2026 GGD Veilig Thuis</i>		278.329
<i>Forensische Geneeskunde (FGK)</i>		17.500
<i>Bijdrage vangnet OGGZ GGD</i>		18.000
Nieuw Begroot MJB 2026		829.959
Tekort (Bijramen +) / Overschot (Aframen -)		718

Basisgezondheidszorg		Verklaring
Bijraming GGD Basis		-3.636
<i>Bij- en aframingen 2026</i>	-3.636	
Bijraming GGD Veilig Thuis		4.354
<i>Bij- en aframingen 2026</i>	4.354	
Tekort (Bijramen +) / Overschot (Aframen -)		718

Jeugdgezondheidszorg		Grbk 67150000
Begroot MJB 2026		1.205.479
<i>Begroting 2026 JGZ</i>		1.140.775
<i>Rijksvaccinatieprogramma (RVP)</i>		63.810
Nieuw Begroot MJB 2026		1.204.585
Tekort (Bijramen +) / Overschot (Aframen -)		-894

Jeugdgezondheidszorg		Verklaring
<i>Bij- en aframingen 2026</i>	2.470	
<i>Bijraming RVP 2026</i>	-3.364	
Tekort (Bijramen +) / Overschot (Aframen -)		-894

Begroting 2027-2029

De begroting 2026 inclusief voorlopige indexering leidt tot onderstaande meerjarenbegroting voor basis- en jeugdgezondheidszorg. Dit zal meegenomen worden in de (meerjaren)begroting van Eijsden-Margraten.

Basisgezondheidszorg	2026	2027	2028	2029
Te begroten GGD	€ 829.959	€ 868.137	€ 902.212	€ 937.623
In piramide Begroting EM	€ 829.241	€ 861.581	€ 895.183	€ 895.183
In MJB	€ 718	€ 6.556	€ 7.029	€ 42.440
Bij/aframing	Bijraming	Bijraming	Bijraming	Bijraming

Jeugdgezondheidszorg	2026	2027	2028	2029
Te begroten GGD	€ 1.204.585	€ 1.259.996	€ 1.309.451	€ 1.360.847
In piramide Begroting EM	€ 1.205.479	€ 1.252.493	€ 1.301.340	€ 1.301.340
In MJB	€ -894	€ 7.503	€ 8.110	€ 59.506
Bij/aframing	Aframing	Bijraming	Bijraming	Bijraming

Risico's

Landelijke onzekerheden in voorjaarsnota

Het kabinet is momenteel bezig met het opstellen van de voorjaarsnota, waarin de aangekondigde bezuinigingen verder geconcretiseerd worden en voorstellen verder uitgewerkt. Mogelijk worden hier bezuinigingen teruggedraaid of anders vormgegeven. Tijdens het opstellen van deze stukken is de voorjaarsnota er nog niet en is in de begroting 2026 van de GGDZL alles verwerkt wat nu al bekend is. Mogelijke veranderingen in de voorjaarsnota worden ter zijner tijd via een begrotingswijziging van de GGD verwerkt.

Ingeboekte bezuinigingen in 2026

In de begroting GGD zijn de Rijks- en projectbezuinigingen verwerkt en ingeboekt. Dit houdt in dat sprake is van een forse taakstelling, waarvan de gevolgen door de GGDZL gedragen moeten worden. De bezuinigingen raken vooral het programma GGD. Recent heeft de JGZ al een structurele bezuiniging van 5 ton gerealiseerd. Uit een grondige analyse -die in de bijlage terug te vinden is- van de taken de GGDZL blijkt dat het echt onverantwoord is om zonder grote consequenties te bezuinigen. Onder meer vanwege de wachtlijst met risico's bij Veilig Thuis, dalende vaccinatiegraad en arbeidsmarkttekorten.

Aanbesteding forensische geneeskunde (FG)

Begin maart heeft de GGDZL van de Politie vernomen dat de aanbesteding van de Medische Arrestantenzorg (MAZ) niet gegund is aan de GGDZL. De formele aanbestedingsprocedure is nog niet helemaal afgerond en de dienstverlening door GGDZL loopt hoogstwaarschijnlijk nog tenminste 1 jaar door. De financiële, juridische en organisatorische gevolgen hiervan zijn in dit stadium nog niet te overzien. Vandaar dat de kosten FG nog in zijn geheel zijn opgenomen in de begroting 2026.

Structureel groot tekort aan artsen forensische geneeskunde

Vanwege krapte op de arbeidsmarkt van forensisch artsen en ziekteverzuim is het nu onmogelijk om een continu rooster gevuld te krijgen. Het is momenteel nog onduidelijk wat dit en het verliezen van de aanbesteding voor de huidige en toekomstige dienstverlening betekent.

Effecten landelijke bezuinigingen

Er is sprake van aanzienlijke kortingen en bezuinigingen op de geldstromen van de GGD, dit loopt op tot 20%. Daarnaast worden de meeste geldstromen niet meer geïndexeerd. Dit zal leiden tot reductie van personeel (formatie) en dit zal gepaard gaan met frictiekosten.

Reserves GGD

De algemene reserve van de GGDZL blijft ruim onder de overeengekomen 6% en is jarenlang niet aangevuld. Ze is ruim onvoldoende om de bestaande risico's af te kunnen dekken. Dit betekent dat er sprake is van onderdekking op bestaande risico's bij de GGDZL.

UITVOERING EN EVALUATIE

Na behandeling in de commissie- en raadsvergadering van respectievelijk 19 en 27 mei 2025 wordt GGD ZL middels het toezenden van het raadsbesluit geïnformeerd over uw zienswijze. Dit gebeurt middels een e-mail. Op 2 juli 2025 wordt de begroting 2026 behandeld in het AB GGD ZL. Na vaststelling in dit AB worden de diensten in 2026 uitgevoerd. Op basis van de uitvoering in 2025 en verdere ontwikkelingen wordt de begroting waar nodig bijgesteld.

GEVOLGEN VOOR DE NATUUR

Niet van toepassing op dit voorstel.

Het college van Eijssden-Margraten

De secretaris,

De voorzitter,

Drs. J.M.F. Kool

Mr. A.P. Krijnen

RAADSBESLUIT

De raad van de gemeente Eijsden-Margraten

gelezen het voorstel van burgemeester en wethouders;

gelet op de behandeling in de Dialoogvergadering Samenleving;

BESLUIT

1. Als zienswijze over de GGD begroting 2026 t.a.v. de *basisgezondheidszorg* kenbaar maken, dat uw Raad ermee kan instemmen.
2. Als zienswijze over de GGD begroting 2026 t.a.v. de *jeugdgezondheidszorg* kenbaar maken, dat uw Raad ermee kan instemmen.

Aldus besloten in de openbare vergadering van 27 mei 2025.

De griffier

De voorzitter

Mr. M.G.A.J.T. Verbeet

Mr. A.P. Krijnen